

Gölge olduğu yerde durdu, suratı bir gülümsemeyle kasıldı, parmaklarının ucuna basarak yürüyüp aptala yaklaştı, alay olsun diye bağırdı:

“Anne...”

O kadar. Yükselen bu sesle yattığı yerden fırlayan Pelele, silah kullanmasına zaman bırakmadan parmaklarını gölgenin gözlerine daldırdı, burnunu dişleriyle parladı, gölge yere cansız düşünceye dek dizleriyle cinsel organlarını ezdi durdu.

Dilenciler gözlerini korkuyla kapadılar, baykuş yeniden kanat çırparak geçti ve Pelele korkunç tutkusunun yaptığından korkuya düşerek, sislere batmış sokaklarda yok oldu. Kör bir güç, “katırlı adam” diye tanınan Albay José Parrales Sonriente’nin canını almıştı.

Gün ağarıyordu.

MOSCO'NUN ÖLÜMÜ

Güneş, ikinci polis karakolunun ileriye doğru çıkıntı yapan sahanlığını altın bir ışıqla yaldızlıyordu, caddeden geçen birkaç kişi vardı; küçük Protestan kilisesi, birkaç açık kapı, bir de duvarcıların çalıştığı tuğla yapı görünüyordu. Karakolda bir öbek yalınayak kadın, tutukluların getirilmesini bekliyordu. Ya hep yağmur altındaymış gibi görünen avluda ya da karanlık koridorlardaki taş sıralarda oturuyorlardı; yiyecek dolu sepetleri etekliklerinin çukuru içinde, açılmış dizlerinin arasındaydı. Çocuklar yanlarından üzüm salkımları gibi sarkmaktaydı; küçükler sarkık memeleri emiyor, büyükler de açıklarıyla sepetteki ekmeği tehdit ediyorlardı. Kadınlar birbirlerine hafif sesle nasıl acı çektiklerini anlatıyor, ağlıyorlar, arada başörtülerinin uçlarıyla gözyaşlarını siliyorlardı. Ateşler içindeki yaşlı bir kadın, gözleri yaşlı, susuyor, sanki analık acısının daha güçlü olduğunu göstermek istiyordu. İki üç kocamış ağacın ve bütün hafta plastik yakalıklarını tükürükle parlatan bir sıra vurdumduymaz polisin görüldüğü şu loş umut kapısına ve hayatın yoksulluğuna karşı hiçbir çare bulunamıyordu. Kala kala yalnız Tanrı'nın kudretine sığınmak kalıyordu onlara...

Suratı kıpkırmızı bir polis, Mosco'yu yanlarından sürükleyip götürdü. Onu Coleigos de los Infantes'in köşesinde yakalayıp bir sirk maymunu gibi ardından sürüye sürüye getirmişti. Ne var ki kadınlar bu gülünç olayın farkına varmamıştı. Tutukluların yemeğini getirmek üzere her an görünecek ve bu arada haber de getirecek gardiyanların yolunu gözlüyorlardı. "Dedi ki... Merak etmesinler, şimdi daha iyiyim, dedi... Dedi

ki... Dükkan açılır açılmaz biraz ilaç alıp getirsinler, dedi... Yeğeninini yaptığı şeyin aslı olamazmış, dedi. Dedi ki... Bir avukat arıyormuş. Bir kenar mahalle avukatıyla görüşüp anlaşsınlar, ötekiler pahalıdır, dedi... Dedi ki... Ben bu işin böyle olmadığını söylemeliymişim, ben söylemeliymişim. Aralarında erkek yokmuş; kıskanmanız yersizmiş, birkaç gün önce o adamlardan birini getirmişler... Ama o bir arkadaş bulmuş bile... Diyor ki... Birkaç sülük yollanmalıymış ona, çalışmamıyormuş... Aç kalırsanız kutuyu satın, diyor...”

Mosco itilip kakıldıkça “kahrolası şeytan” diye sövüyordu: “Şu bana yaptıklarına bak, sanki yılanız da başımızı ezip öldürmek istiyorlar. Tek kusurum yoksulluk... Yoksulum ama namusluyum... Bana bakın, sizin çoluk çocuğunuz değilim ben... Kuklanız, ibişiniz de değilim... Bana bunu yapmaya hakkınız yok... Akıllısınız ya, Amerikalılara yaranmak için bizi, yallah dilenciler evine değil mi? Eşekliğin daniskası... Kabak da hep bizim başımıza patlar... Hiç değilse biraz hoş tutulsak... Şu her işe burnunu sokan Mr. Nos bir geldi, deliler gibi yorganlara bürünüp tam üç gün aç susuz, pencerelerin dibinde kaldık.”

Dilenciler yakalanır yakalanmaz dapdaracak, karanlık zindana tıkmışlardı; Mosco’yu bir çağanoz gibi geri geri itmişlerdi içeri. Islak kumaş ve tütün kokan gardiyanın dayağından, küfürlerinden sesi kısılan Mosco, zindanın kubbesi altında yeniden güçlenmişti.

“Vay canına, şu meşe odununa bak hele... Adı sanı batasınca herifler... Tanrı yardımcım olsun...”

Yanındaki arkadaşları hayvanlar gibi uluyordu. Gözleri korkudan yavaş yavaş kurumuştü; çünkü birçokları aklıktan, susuzluktan, köpekler gibi sabun yapılmak ve polisler yesin diye kesilmek korkusundan öldükleri yerdeydi. Sisler içinde, fenerler gibi parıldayan yamyam suratları kımıldıyordu, kaba et büyüklüğünde şişko yanaklar, çikolatalı salyalar gibi bıyıklar...

Aynı hücrede bir öğrenciyle bir kilise memuru da vardı.

“Yanılmıyorsam siz benden önce buradaydınız; siz, sonra da ben öyle değil mi?”

Öğrenci, bir şey söylemiş olmak, boğazını sıkın korkudan kurtulmak için konuşuyordu. “Evet, sanırım öyle,” diye yanıt veren kilise memuru, karanlıkta kendisiyle konuşan yüzü arıyordu.

“Buraya neden geldiniz diye soracaktım.”

“Politik nedenlerden dolayı diyorlar...”

Kendini zorlayarak kekeleyen öğrenci, tepeden tırnağa ürpermişti: “Ben de...”

Dilenciler çevrelerindeki heybelerini yokluyordu; şefin bürosunda her şeylerini, ceplerini bile boşaltmışlardı. Hücreye bir kibrit çöpü bile sokamaları diye ellerinde ne var ne yok almışlardı. Yönetmelik çok sıkıydı.

“Peki, davanız” diye sürdürdü öğrenci. “Kestirebileceğiniz gibi devam falan yok; yukarıdan gelen bir emir...”

Konuşuyor, bir yandan da bitlerini ezmek için sırtını sert duvara sürtüyordu.

“Yoksa siz...”

“Hayır, hiçbir şey” diye sözünü kesti kilise memuru, “hiçbir şey değildim.”

Bu sırada, bir başka dilenci içeri atılırken kapı rezeleri kırılırcasına çatırdadı.

“Yaşasın Fransa” diye bağırdı Patahuca içeri girerken.

“Beni tutuklamalarının nedeni” diye açıkladı kilise memuru...

“Yaşasın Fransa!..”

“... yanlışlıkla işlediğim bir suç. Bir düşünün hele: Çalıştığım kilisenin kapısından kiliseye ilişkin bir duyuruyu kaldırırken yanlışlıkla Başkan’ın anasının doğum gününü bildiren duyuruyu kaldırmışım.”

“Nasıl öğrenildi bu?”

Öğrenci fısıldarken kilise memuru parmak uçlarıyla gözyaşlarını siliyordu.

“Bilmem ki... Benim uğursuzluğum herhalde. Kesin olan şu ki beni hemen yakalayıp polis müdürünün bürosuna sürüklediler, o da birkaç tokat vurup beni bu hapishaneye atmalarını emretti. Bana haber falan iletilmemesini, ihtilalci olduğumu söyledi.”

Zindandan kim bilir ne zaman çıkarılacaklardı, belki de gece yarısı... Suratı safran sarısı ve kırışık, kaim dudaklarının üzerindeki bıyığı bakımsız, küt burunlu, gözleri içerlek, küçük rütbeli bir adam, “bunun için politik suçların bağışlanması gerekli” demişti onlara. Sonra da geçen gece ordudan bir albayın kurban gittiği Kapı cinayeti üzerine bir şey bilip bilmediklerini sormuştu.

Atıldıkları odayı kirli bir fener aydınlatmaktaydı, sanki sualtı gözlüklerinden belirsiz bir ışık sızıyordu. Neredeydi o öteberi? Duvar neredeydi? Bir kaplanın ağzından daha tehlikeli olan şu tüfeklik, tabanca mermileriyle dolu şu polis palaskası neredeydi?

Beklenmedik yanıt, sorgu yargıcını sandalyesinden zıplatmıştı: “Bana gerçeği söyleyeceksiniz” diye haykırdı; önündeki yazı masasına gök gibi gürleyen bir yumruk indirdi; miyop gözlüğünün ardındaki kertenkele bakışlı gözleri alabildiğine açıldı.

Birbirinin ardı sıra hepsi de cinayeti Pelele'nin işlediğini yineleyip gözleriyle gördükleri cinayetin ayrıntılarını titrek sesleriyle anlattılar.

Yargıcın işareti üzerine, kapıdan kulak kabartarak dinlemekte olan polisler içeri dalıp dilencilere iyi bir dayak çekti. Sonra hepsini yıkık bir odaya soktular. Tavandaki ana kirişten güçlkle görülen uzun bir halat sarkmaktaydı.

“Katil Aptaldı...” diye bağırıldı ilk işkence edilen; gerçeği söyleyip işkenceden kurtulmak istedi. “Bayım, katil Aptaldı... Tanrı seni inandırsın ki Aptaldı. Aptaldı. Pelele'ydi. Pelele...”

“Sana böyle söyle diye öğrettiler ama bana yalan sökmez. Ya ölüm ya da gerçek... Anladın mı şimdi? İŖitiyor musun? Bilmiyorsan iŖit de anla...”

Yargıcın sesi bahtsızın kulaklarında durmadan akan kan gibi yitip gidiyordu; baŖparmaklarından asılmıŖtı, ayaklarını yere değdiremiyor, haykırıyordu: “Aptaldı katil, Aptaldı... Aptaldı... Aptaldı, Aptaldı. Aptaldı... Katil Aptaldı...”

“Yalan” diyen yargıç, kısa bir aradan sonra sürdürdü: “Yalan, yalan söylüyorsun alçak herif... Albay José Parrales Sonriente’yi kimin öldürdüğünü söyleyeyim mi sana, söyleyeyim mi? Yadsıyabilir misin? General Eusebio Canales ile avukat Carvajal...”

Buz gibi bir sessizlik izledi bu sözleri sonra... Bir inilti, bir inilti daha ve sonunda da bir “evet”... Halat çözülmüŖce Viuda bilinçsiz olarak yüzüstü yere yuvarlandı. Terden, gözyaŖından ıslanmıŖ melez yanakları, yağmur yemiŖ kömürü andırıyordu. ArkadaŖları, soru yağmuru altında, polisin yedirdiği zehirle sokakta ölüp giden köpekler gibi titriyorlardı. Hepsi doğrudı yargıcın sözlerini; yalnız Mosco boyun eğmedi. Suratında bir korku ve tiksinti havası vardı. Onu parmaklarından astılar çünkü yerden, yarı yarıya gömülmüŖ gibi durduğu döŖemeden, tüm bacağı olmayanlar gibi yarı gömülü durduğu yerden, yalnızca Aptalın sorumlu olduğu bir cinayeti, baŖkalarının üzerine yıkmak için arkadaşlarının yalan söylediğini haykırmıŖtı.

“Sorumlu mu” diye bağırdı yargıç: “Bir aptalın sorumlu olduğunu nasıl ağza alırsın? Ŗu yalana da bak... Yargı yükümlülüğu olmayan biri suçu ha...”

Bir polis kadını sesiyle, “dövelim onu” diye bağırdı. Bir baŖkası suratına bir değnek indirdi.

Kırbaç Mosco’nun yanaklarından geçerken yargıç gerçeği söyle, diye bağırdı; “ya gerçeği söylersin, ya da bütün gece burada asılı kalırsın...”

“Kör olduğumu görmüyor musunuz?”

“Katilin Pelele olmadığını söyle...”

“Katil o, ben doğru konuşurum, korkak değilim...”

İki kez şaklayan kırbaç dudaklarından kan getirdi...

“Körsün, söz dinle; söyle gerçeği hadi, arkadaşların gibi sen de kabul et...”

“Evet” diye kekeledi Mosco sönmeye yüz tutmuş sesiyle; yargıç kazandığını sanmıştı: “Evet, o yarma Pelele’ydi katil...”

“Ahmak herif...”

Küfür, artık hiçbir şey duymayacak olan yarım insanın kulaklarında yitip gitti. Halat çözülünce Mosco kırılmış bir sarkacın kolu gibi yere düştü.

Yargıç cesedin yanından geçerken “alçak ihtiyar, senin verdiği ifadenin yararı yoktu zaten, kördün” diye bağırdı.

Sonra yargıç, iki sıska atın çektiği, fenerleri ölü gözleri gibi ışıyan bir arabayla davanın ilk sonuçlarını bildirmek üzere Başkan’a gitti. Polis, Mosco’yu, mezarlığa giden bir çöp arabasına attı. Horozlar ötmeye başlamıştı. Salıverilen dilenciler, caddelerde yeniden ortaya çıktı. Sağır dilsiz korkudan ağlıyordu; çünkü çocuğun kımıldadığını duyuyordu karnında...